
Pohjoisen alkuperäiskansat Venäjällä

Kuusankosken lukio/Parkkonen

Kolonialistinen Venäjä tsaarinvallan aikana

1500-luvulla Siperian valloitus johti kolonialistiseen politiikkaan väestöä kohtaan.

Tehokas verotus.

Lainsäädännön ja kauppakäynnin sääntöjen kehittäminen.

Alkuperäiskansat Neuvostoliitossa

NL:n syntyvaiheissa edistyksellinen järjestelmä alkuperäiskansoja kohtaan.

- Erivapauksia mm. veroista ja armeijasta.
- Pyrkimyksiä elinoloja parantaviin uudistuksiin: koulutus, kulttuuri, alkuperäiskielen asema.
- Omat piirikunnat 1929

Muuttui nopeasti alistavaksi ja assimiloivaksi (1920-luvun lopulta alkaen).

- Poronhoidon ja maatalouden kollektivisointi.
- Väestön siirrot isompiin asutuskeskuksiin
- Alkuperäisväestön vapautus asevelvollisuudesta kumottiin 1937

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Nenetsit>

Assimilointi Neuvostoliitossa 2ms. jälkeen

Vuonna 1957 alkoi paimentolaisheimojen sulauttaminen muuhun väestöön.

- Väestölle rakennettiin pysyvät asunnot asutuskeskuksiin.
- Perheet hajosivat, kun miehet lähtivät edelleen tundralle, mutta vaimot jäivät pysyviin asumuksiin.
- Lapset lähetettiin sisäoppilaitoksiin, joten heiltä vietiin mahdollisuus oppia perinteisiä taitoja.

Alkuperäisväestön siirrot isompiin keskuksiin kiihtyivät 1960-luvulla.

- Perinteiset kalastus- ja metsästysmaat jouduttiin jättämään.
- Isojen kaupunkien etninen kirjavuus lisäsi assimilaatiota ja omasta kulttuurista vieraantumista.

1960-1970-luvuilla venäläistämispolitiikka

- Kouluopetus
- Oman kielen käyttö kiellettiin.
- Kielet ja kansalliset kulttuurit alkoivat rapautua.
- ”Isällisen holhoava” suhtautuminen alkuperäiskulttuureihin.

Yli 3 miljoonaa Venäjän vähemmistöistä kuuluu suomensukuisiin kansoihin. Kuva: R. Lehtonen.
<https://www.raulilehtonen.com/fi/2020/10/23/venajan-vahemmistot-unohtuvat/>

Kolttsaamelaiset (punainen), Kuolan Saamelaiset (sininen),
European Nenetsit (vihreä), Yamalin Nenetsit (harmaa).

Alkuperäiskansat uudistusten kaudella

1980-luku:
perestroika ja
glasnost.

Vähemmistökansojen asuttamilla seuduilla paljastui monenlaisia sosiaalisia, taloudellisia, poliittisia, ekologisia ja etnokulttuurisia ongelmia, jotka oli aikaisemmin työnnetty taustalle.

Lehdistössä alettiin avoimesti keskustella alkuperäiskansojen katastrofaalisesta tilanteesta.

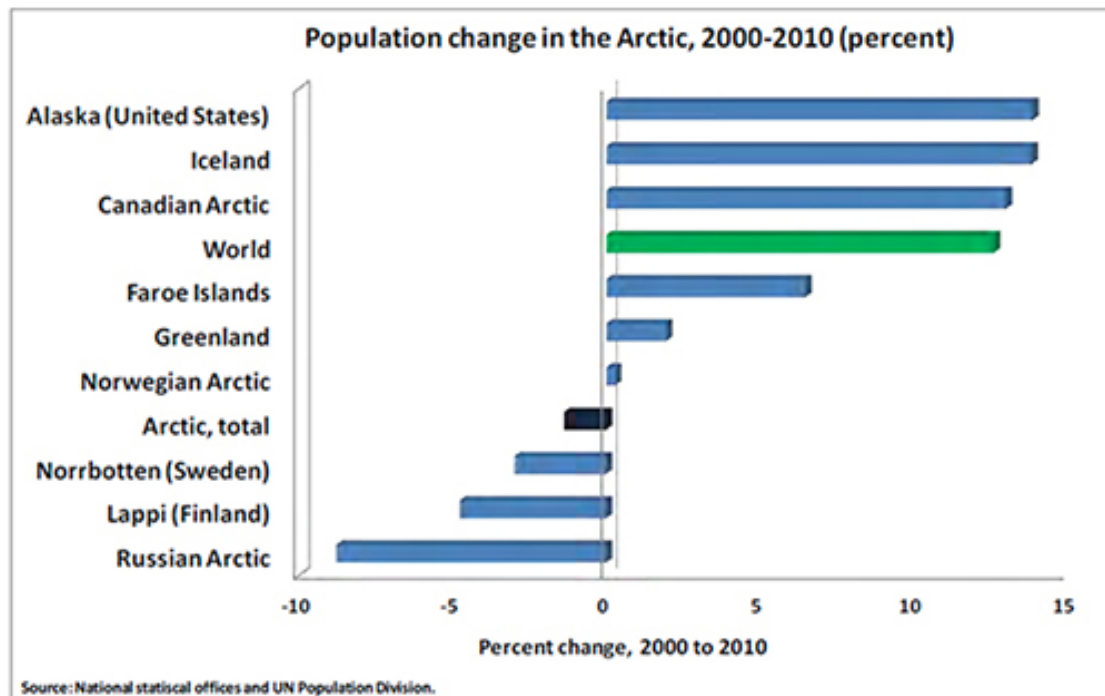
Vuonna 1990
perustettiin pohjoisia
alueita asuttavien
vähemmistökansojen
keskusjärjestö.

Edistää vähemmistöjen oikeuksia.

Muutokset lainsäädännössä ja julkisessa mielipiteessä.

Alkuperäisväestön väkiluvun kasvu: kielen ja kulttuurin elvytys esim. kouluissa ja työpaikoilla.

Väestönmuutos arktisilla alueilla 2000-2010 (%)

Lähde: Arctic Human Development Report, 2014. <http://dx.doi.org/10.6027/TN2014-567>

<https://www.arcticcentre.org/FI/arktinenalue/alkuperaiskansat>

Pohjoisen alkuperäisväestön ongelmat Venäjällä

- Väestö
  - Pieni väkimäärä (1 84 500 alkuperäisasukasta), suuri alue (2/3 Venäjän pinta-alasta).
  - Siperian alueella asuu 10 miljoonaa ihmistä, 6% Venäjän väestöstä.
- Alkuperäiskansoilla syntyvyys ja kuolleisuus suurempaa kuin muulla väestöllä.
  - Kuolleisuuden syitä esim. onnettomuudet, alkoholi, itsemurhat.
  - Psykkiset ongelmat
- Työttömyys ja matala koulutustaso yleistä.
- Perinteiset elinkeinot tarjoavat toimeentulon 55%:lle
  - poronhoito, metsästys, kalastus, yrttien, sienten ja marjojen kerääminen.
  - Teollisuuden ja öljynjalostuksen työpaikat eivät houkuttele alkuperäiskansojen edustajia.
- Ympäristötuhot ja luonnonvarojen riisto
  - Luonnonvarojen hyödyntäminen (hiili, öljy, kaasu)
  - Armeijan läsnäolo
- Pohjois-Venäjän alkuperäiskansojen oikeuksien ja vapauksien suojeleminen ja tunnustaminen ovat Venäjän nykyisen lainsäädännön heikko kohta.

Pohjois-Venäjällä, Siperiassa ja Venäjän Kaukoidässä asuu 25 alkuperäiskansaa

Läntisin ryhmä ovat saamelaiset, itäisin eskimot

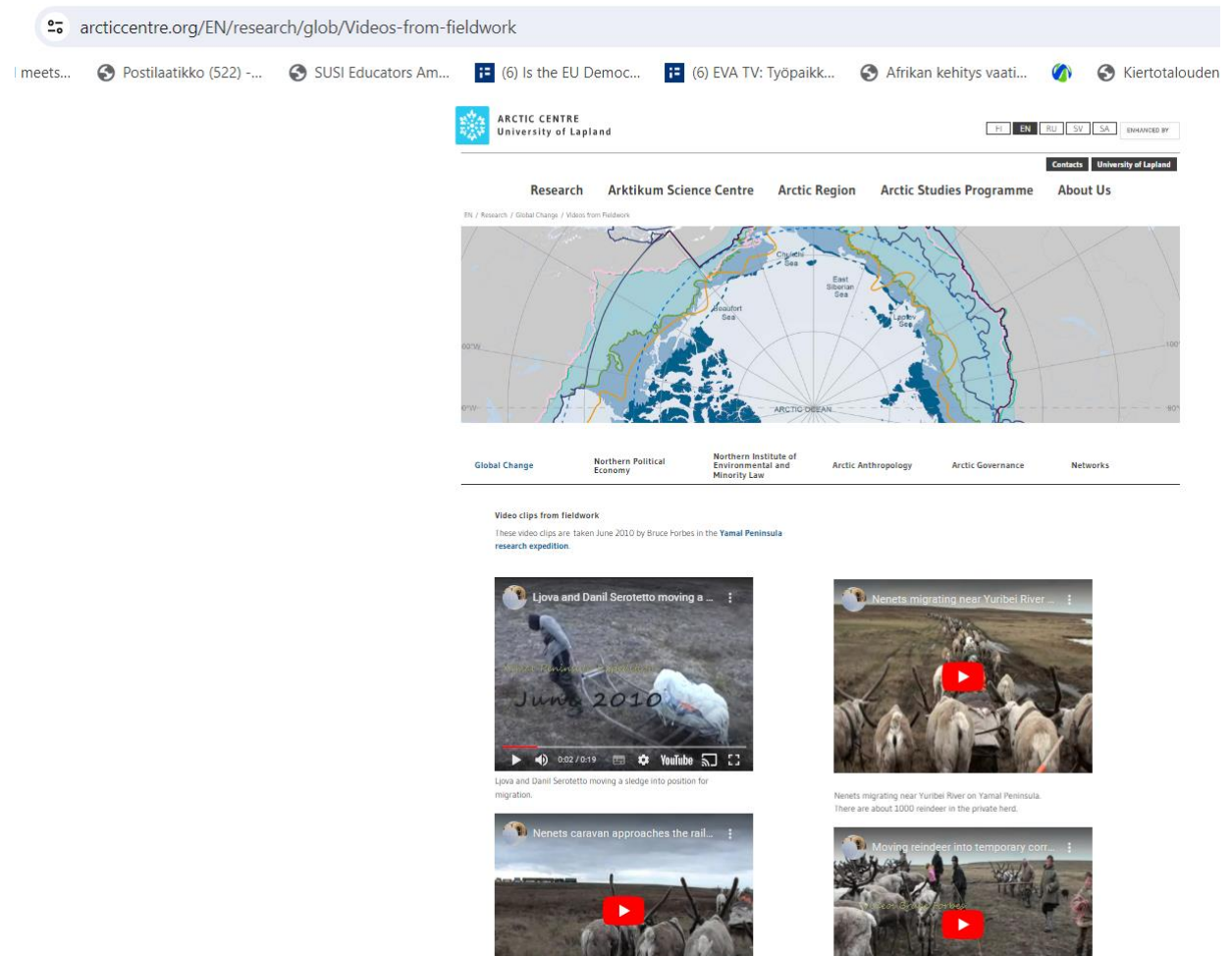
Kansat on jaettu asuinalueen ja kielen perusteella neljään ryhmään: uralilaiseen, altailaiseen, paleoaasialaiseen ja eskimo-aleuttien ryhmään.

Väestömäärältään suurin - 35 000 henkeä - on uralilaiseen ryhmään kuuluva nenetsien kansa, joka on aikaisemmin tunnettu samojedien nimellä.

Pienimpiin alkuperäiskansoihin kuuluu vain parisataa henkeä.

<https://www.arcticcentre.org/EN/research/glob/Videos-from-fieldwork>

Video clips from fieldwork
These video clips are taken June 2010 by Bruce Forbes in the Yamal Peninsula research expedition.

The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying "arcticcentre.org/EN/research/glob/Videos-from-fieldwork". The browser's tab bar shows several open tabs, including "meets...", "Postilaatikko (522) -...", "SUSI Educators Am...", "(6) Is the EU Democ...", "(6) EVA TV: Työpaikk...", "Afrikan kehitys vaati...", and "Kiertotalouden". The website header features the Arctic Centre logo (University of Lapland) and navigation links for "Research", "Arktikum Science Centre", "Arctic Region", "Arctic Studies Programme", and "About Us". A map of the Arctic region is displayed, highlighting the Yamal Peninsula. Below the map, there are several menu items: "Global Change", "Northern Political Economy", "Northern Institute of Environmental and Minority Law", "Arctic Anthropology", "Arctic Governance", and "Networks". The main content area is titled "Video clips from fieldwork" and includes a sub-header: "These video clips are taken June 2010 by Bruce Forbes in the Yamal Peninsula research expedition." There are four video thumbnails visible, each with a red play button icon. The first thumbnail is titled "Ljova and Daniil Serotetto moving a ..." and shows two people moving a sledge. The second is "Nenets migrating near Yuribei River ..." showing a herd of reindeer. The third is "Nenets caravan approaches the rail..." showing a caravan of reindeer. The fourth is "Moving reindeer into temporary corr..." showing reindeer being moved into a corral.

Lähteet

<https://www.arcticcentre.org/FI/arktinenalue/alkuperaiskansat>

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/06/04/perestroika-uudisti-ja-havitti-neuvostoliiton>

<https://jounikitti.fi/suomi/misc/pvenaja.html>

<https://www.raulilehtonen.com/fi/2020/10/23/venajan-vahemmistot-unohtuvat/>

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Nenetsit>

<https://historianet.fi/yhteiskunta/venajan-historia/miten-venajasta-kasvoi-niin-suuri-maa>